

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

СОВЕТ АРТАШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422069, Республика Татарстан, Сабинский район,
д.Два поля Арташ, ул. Тукая, 61
тел. (84362) 44-7-15

e-mail: Art.sab@tatar.ru

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ АРТАШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

422069, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Ике басу Арташ авылы, Тукая урамы, 61 йорт
тел. (84362) 44-7-15

РЕШЕНИЕ

03.08.2018

КАРАР

№16

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Арташ авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проекты турында

27.08.2012 ел, №20 карары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставын «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131 номерлы Федераль законга туры китерү максатыннан Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр проектын раслау (кушымта итеп бирелә).
2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр проектына карата гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибен раслау (кушымта итеп бирелә).
3. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Советының 28.11.2006 ел №19 «Арташ авыл жирлегендә халық алдында тыңлаулар турындагы нигезләмә проекты турында» гы карары белән расланган тәртиптә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр проекты буенча ачык тыңлаулар 2018 елның 6 сентябрендә 09.00 сәгатьтә Арташ авыл клубында тубәндәге адрес буенча узачак: Татарстан Республикасы, Саба районы, Ике басу Арташ авылы, Мәктәп урамы, 12 нче йорт.
4. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләрне 2018 нче елның 5 нче сентябренә кадәр Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Советына юлларга.
5. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту проекты турындагы каарны жирлекнең мәгълүмати стендларында урнаштырырга.
6. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр проектын, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу һәм аның турында фикер алышуда гражданнарның катнашу тәртибен, Татарстан Республикасы Саба

муниципаль районды Арташ авыл жирлеге Уставына көртөлө торган үзгөрешлөр һәм өстәмәләр проектын ачык тыңлаулар үткәрү тәртибен жирлекнең мәгълүмати стендларында түбәндәгә адреслар буенча урнаштырырга: ТР, Саба районы, Ике басу Арташ авылы, Мәктәп урамы, 12; ТР, Саба район, Олы Арташ авылы, Үзәк урам, 33; ТР Саба районы, Язлы Арташ авылы, Бауман урамы, 11.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Арташ авыл жирлеге башлыгы

А.Р.Әгъләмҗанов

РАСЛАНГАН

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Арташ авыл
жирлеге Советының 2018 елның 03 нау
августында чыккан 16номерлы карар
белән

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр проекты

1. Уставның 5 статьясы 1 пункты 9 пунктчасын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:
"9) жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен раслау, аларның үтәлешен контролльдә тоту, күрсәтелгән Кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру;»;
2. Уставның 5 статьясы 1 пункты 14 пунктчасын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:
«14) жыю эшчәнлеген оештыруда катнашу (шул исәптән аерым жыю) һәм каты коммуналь калдыкларны транспортировкалау эшчәнлеген оештыруда катнашу;»;
3. 6 статьяның 1 пункттындагы 12 пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;
4. Уставның 6 статьясы 1 пункттындагы 15) һәм 16) пунктчаларын тубәндәге эчтәлектә тулыландырырга:
«15) «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында» Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә һаракаты гамәлгә ашыру,
- 16) инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затларның спорты, физик культурасы, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү.»;
5. Уставның 18.1 статья белән тубәндәге эчтәлектә тулыландырырга:
18.1 статьясы Авыл торак пункты старостасы.
  1. Авыл жирлегендә урнашкан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары һәм абыл халкы арасында үзара бәйләнешне оештыру өчен абыл торак пункты старостасы билгеләнергә мөмкин.
  2. Абыл торак пункты старостасы, составына әлеге абыл торак пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукуна ия булган кешеләр арасыннан, абыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.
  3. Абыл торак пункты старостасы дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфа яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат түгел, хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйле башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.
6. Татарстан Республикасы законы белән, тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алыш, абыл торак пункты старостасы вазыйфасының башка исеме билгеләнергә мөмкин.
7. Абыл торак пункты старостасы вазыйфасына нинди затлар билгеләнә алмый:
  - 1) дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфа яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат;
  - 2) суд тарафыннан эшкә сәләтле түгел яисә чикләнгән эшкә сәләтле дип танылган;

3) Капланмаган, яисә тәшерелмәгән хөкем карары булғаннар.

5. Авыл торак пункты старостасының вәкаләтләре срокы вазыйфасына билгеләнгәндә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә һәм ике елдан ким һәм биш елдан артык була алмый.

Жирлек Советы карары белән, аның составына көргән авыл торак пункты гражданнырының җыене тәкъдиме буенча, шулай ук 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенең 1-7 пунктлары белән билгеләнгән очракларда авыл торак пункты старостасының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

6. Үзенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен авыл торак пунктының старостасы:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халық белән хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданныар җыеннарында, җыелышларда, конференцияләрендә катнашу юлы белән, мондый чараптар нәтижәләре буенча мөрәҗәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукий актлар проекtlары рәвешендә рәсмиләштерелгән тәкъдимнәрне жибәрә; халық белән хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданныар җыеннарында, җыелышларда, конференцияләрендә катнашу юлы белән, мондый чараптар нәтижәләре буенча мөрәҗәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукий актлар проекtlары рәвешендә рәсмиләштерелгән тәкъдимнәрне жибәрә;

3) жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча авыл халкына хәбәр итә, шулай ук жирле үзидарә органнарыннан алынган башка мәгълүматны житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарына да ачык тыңлаулары һәм жәмәгать фикер алышуларын оештыруда һәм үткәрудә, авыл торак пунктында аларның нәтижәләрен халыкка житкерүдә ярдәм итә;

5) авыл жирлеге уставында һәм (яки) жирлек Советының норматив хокукий актында каралган Татарстан Республикасы Законы нигезендә башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Авыл торак пункты старостасы статусы буенча эшчәнлек гарантияләре һәм башка мәсьәләләр Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек советының әлеге Устав һәм (яисә) норматив хокукий акты белән билгеләнә ала.»;

6. Уставның 19 статьясының исемен тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Статья 19. Халық алдында тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар.

7. Уставның 19 статьясы 3 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Ачык тыңлауларга кертелергә тиеш:

1) авыл жирлеге Уставы проекты, шулай ук Авыл жирлеге Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм законнары нигезләмәләрен бирелгән уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәту рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очраклардан тыш, авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту турында муниципаль норматив хокукий акт проекты;

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) жирлекнең социаль-иктисадый үсеше стратегиясе проекты;

4) 2003 елның 6 нчы октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлекне үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән

белдерелгән жирлек халкының ризалығы алу таләп ителә торган очрактан тыш, жирлекне үзгәртеп кору турындағы мәсьәләләр,»;

7. Уставның 19 статьясын түбәндәге эчтәлектәге 11 пункт белән тулышланырырга:

«11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне межалау проектлары, территорияләрне тәзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлекен яисә капиталъ тәзелеш объектын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карап проектлары, рөхсәт ителгән тәзелеш объектларының чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү турында карап проектлары буенча карап проектлары буенча, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ тәзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән башка төр файдалану мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм тәзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре булмаганда жәмәгать тикшерүләре, яисә ачык тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәру тәртибе әлеге устав һәм (яки) шәһәр тәзелеше эшчәнлеге турындағы законнар нигезләмәләрен исәпкә алып жирлек Советының норматив хокуқый акты белән билгеләнә.

8. Уставның 22 нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«22 нче статья. Халық жыене.

1. Гражданнар жыене жирле үзидарәне халық тарафыннан турыдан туры гамәлгә ашыру һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның катнашуы формасы булып тора.

2. Гражданнар жыене «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда каралган очракларда һәм «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенең үткәру тәртибе турында» гы Нигезләмә нигезендә жирлек Советы карапы белән расланган очракларда үткәрелә.

3. 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар жыене үткәрелергә мөмкин:

1) составына күрсәтелгән торак пункт кергән һәм әлеге торак пункт территорииясен башка жирлек(муниципаль район) территорииясенә кертеп жибәрүнә таләп итүче торак пунктта авыл жирлеге(муниципаль район) чикләрен үзгәрту мәсьәләсе буенча,

2) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыене тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәрту, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча;

3) әгәр жирлектә сайлау хокуқына ия булган яшәүчеләр саны 100 дән артык булса, жирлекнең вәкиллекле органын төзү, аның саны һәм вәкаләтләре вакыты турында мәсьәлә буенча муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләрен гражданнар жыенең башкара торган жирлектә;

4) гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыене тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

5) авыл жирлеге составына, шәһәр эче районы составына керүче торак пунктта, федераль әһәмияткә ия шәһәр округы территорииясендә яки муниципаль район чикләрендә урнашкан шәһәр округы территорииясендә, әлеге торак пункт территорииясендә гражданнарның үзара салымын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча;

6) халыкара территориядә урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча халық инициативасын тәкъдим итү максатларында;

7) авыл жирлегендә халық саны 100 дән артмagan, халық тығызлығы түбән булган яки керү кыен булган урында урнашкан территориядә жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

8) авыл торак пунктynда авыл торак пункты старостасы кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

9) авыл торак пунктynда гражданнар жыене шулай ук муниципаль хезмәт түрүнда Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә конкурс үткәргендә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

4. Гражданнар жыене жирлек башлыгы тарафыннан, яисә сайлау хокуқына ия булган, кименде 10 кешедә тортган торак пункт халкы төркеме инициативасы белән чакырыла ала.

5. Жыенны үткәру инициативасына ярдәм йөзеннән жыярга кирәк булган имзалар саны, дайми яки нигездә яшәүче, торак пункт территорииясендә яшәү урыны буенча теркәлгән, сайлау хокуқына ия гражданнар санының 5 процентын тәшкил итә, әмма 25 имзадан да ким булырга тиеш түгел.

6. Жирлек башлыгы тарафыннан тәкъдим ителә тортган гражданнар жыене жирлек башлыгы карапы белән билгеләнә, инициатив төркем тарафыннан чакырыла тортган гражданнар жыене жирлек Советы карапы белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр гражданнар жыеннарын үткәру вакыты һәм урыны түрүнда алдан хәбәрдар булалар, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыеннарын әзерләү тәртибе түрүнда» Нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә гражданнар жыеннарына чыгарылуучы мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий акт проекти һәм материаллар белән алдан ук танышалар.

8. Жыенда кабул ителгән караплар муниципаль хокукий актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш.»;

9. Уставның 30 нчы статьясын түбәндәгә эчтәлектәге 3.1 пункт белән тулыландырырга:

«3.1. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны үткәру тормыш тәэммин итү объектлары, транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә, жәяүлеләр хәрәкәтен һәм (яки) транспорт чаралары эшчәнлеген бозу яки гражданнарының торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына үтеп керү мөмкинлеген бозмау шарты белән үткәрелә. Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнарына, яисә жирле үзидарә органнарына мондый очрашулар түрүнда хәбәр итү таләп ителми. Шул ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарга аларны үткәру датасы һәм вакыты түрүнда алдан хәбәр итәргә хокуклы.

Депутатның сайлаучылар белән ачык чара рәвешендә очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар түрүнда Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

Жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар түрүнда Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә тортган ачык чара рәвешендә депутатның сайлаучылар белән очрашуларын оештыру яки үткәругә комачаулау үзе артында Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка тартуга кiterə»;

10. Уставның 30 нчы статьясын 6, 7 һәм 8 нче пунктлар белән түбәндәгә эчтәлектә тулыландырырга:

«6. Керемнәр, чыгымнар, мәлкәт һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләр түрүнда белешмәләрнен дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү, коррупциягә каршы

тору турында Россия Федерациясе законнары нигезендә депутат тарафыннан бирелә торган, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) каары буенча үткәрел.

7. Элеге статьяның 6 пункты нигезендә үткәрелгән тикшеру нәтиҗәсендә 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 230-ФЗ номерлы федераль закон, 2013 елның 7 маенданы «Аерым категорияләрдәге затларның аерым категорияләренә счет ачуны һәм ия булуны тыю турында» 79-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы акча һәм кыйммәтләрне сакларга, чит ил финанс инструментларыннан файдаланырга һәм (яки) файдаланырга», Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мәрәжәгать итә, тиешле каарар кабул итә, яисә судка мәрәжәгать итә.

8. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән керемнәр, чыгымнар, милек һәм мәлкәти характеристдагы йөкләмәләр турында мәгълүматлар Саба муниципаль районның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла һәм (яки) массакүләм мәгълүмат чараларына муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә торган тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә.»;

11. Уставның 33 статьясындагы 1 пунктының 5 пунктчасын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5) жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен раслау;»;

12. Уставның 33 статьясындагы 1 пунктының 25 пунктчасын тубәндәге редакциядә бәян итәргә

«25) жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен раслау;»;

13. Уставның 40 статьясындагы 2 пунктына тубәндәге эчтәлекле икенче абзац өстәргә:

«Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе), жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мәрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү өнене булып, жирлек Советына әлеге гариза көргән көн санала.»;

14. Уставның 43 статьясындагы 6 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«6. Жирлек башлыгы 2008 елның 25 декабрендәге «Коррупциягә каршы көрәш турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 230-ФЗ номерлы федераль закон, 2013 елның 7 маенданы «Аерым категорияләрдәге затларның счетларын (кертемнәр) ачуны һәм ия булуны тыю турында» 79-ФЗ номерлы федераль закон, чит ил банкларында акча һәм кыйммәтле әйберләр сакларга, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану.»;

15. Уставның 44 статьясындагы 18 пунктын киләсе редакциядә бәян итәргә:

«18) жирлек Советы каравына жирлекнен социаль-икътисади үсеш стратегиясен тәкъдим итө;»;

16. Уставның 45 статьясындагы 4 пунктында "уз вазыйфаларын" сұзләреннен соң, суд каары буенча процессуаль мәжбүр итү чараларын куллану яки вазифадан вакытлыча читләштеру рәвешендәге" сұзләрен өстәргә»;

17. Уставның 46 статьясындагы 3 пунктын киләсе редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек башлығы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирлек Советы тарафыннан үз составыннан сайланы торган башлықны сайлау мондай вәкаләтләр туктатылган көннән алты айдан да соңға калмычка гамәлгә ашырыла.

Шул ук вакытта әгәр жирлек Советы вәкаләтләре срокы тәмамланганчы алты айдан ким булса, жирлек башлығын жирлек советы составыннан сайлау яңа сайланган авыл жирлеге Советының беренче утырышында гамәлгә ашырыла.»;

18. Уставның 46 статьясындагы 4 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Әгәр вәкаләтләре Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты хокукий акты нигезендә вакытыннан алда туктатылган жирлек башлығы булса (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) авыл жирлеге башлығы вазыйфасыннан читләштеру турында, я жирлек Советының авыл жирлеге башлығын отставкаға жибәрү турындағы каары нигезендә, әлеге хокукий акт яки каар суд тәртибендә шикаять бирә, жирлек Советы жирлек башлығын сайлау турында Каар кабул итәргә хокуклы түгел, суд каары законлы көченә кергәнчә, жирлек Советы тарафыннан үз составыннан сайланы.»;

19. Уставның 49 статьясындагы 1 пунктының 1 пунктчасының икенче абзацында "Жирлекнен комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнары һәм программалары проектларын" сұзләрен тәшереп калдырырга;

20. Уставның 49 статьясындагы 1 пункты 1 пунктчасының өченче абзацын киләсе редакциядә бәян итәргә:

«–жирлек бюджетының үтәлешен тәэммин итә, 2014 елның 28 июнендәге «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 172-ФЗ номерлы Федераль закон белән кааралган стратегик планлаштыру өлкәсендә, әлеге устав белән жирлек Советы вәкаләтләренә билгеләнгән вәкаләтләрдән тыш, вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;»;

21. Уставның 49 статьясындагы 1 пунктындагы 1 пунктчасындагы дүртенче абзацында "жирлекнен комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнарының һәм программаларының үтәлеше турында хисаплар" сұзләрен тәшереп калдырырга

22. Уставның 49 статьясындагы 1 пунктының 5 пунктчасындагы өченче абзацын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«-расланган тәзекләндерү кагыйдәләре нигезендә жирлек территориясен тәзекләндерүне оештыра;»;

23. Уставның 49 статьясындагы 1 пунктының 5 пунктчасындагы өченче абзацын тубәндәге редакциядә бәян итәргә

«-жирлекнен тәзекләндерү Кагыйдәләренең үтәлешен контрольдә тота жирлекнен тәзекләндерү Кагыйдәләренең үтәлешен контрольдә тота;»;

24. Уставның 49 статьясындагы 1 пунктының 6 пунктчасына тубәндәге эчтәлекле сигезенче абзац белгүн тулыландырырга:

«-депутатлар сайлаучылар белән очрашулар үткәрү өчен маҳсус билгеләнгән урыннары билгели, шулай ук жирле үзидарә органнары тарафыннан депутатлар сайлаучылар белән очрашулар үткәрү өчен бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгели.»;

25. Уставның 71 статьясындагы 3 пунктын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Муниципальные нормативные правовые акты, затрагивающие права, свободы и обязанности Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукий актлар, гамәлгә куючы

булып муниципаль беремлек торган оешмаларның хокукый статусын билгели торган муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә (халыкка иғълан ителә торган))».

26. Уставның 71 статьясындагы 8 пункттын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«8. Бастырып чыгарганды (игълан ителгендә) муниципаль хокукый актның, яисә жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләрнең реквизитлары күрсәтелә.

Муниципаль хокукый актны, яисә жирле үзидарә органнары арасында төзелгән Килешүне рәсми бастырып чыгару булып жирлектә таратыла торган вакытлы матбугатта аның тулы текстын беренче бастырып чыгару санала.

Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук чeltәр басмасыннан файдаланырга хокуклы. Рәсми чeltәр басмасында муниципаль хокукый актның тулы тексты басылып чыккан (урнаштырган) очракта, басма басмада аңа күләмле график һәм таблич күшымталар китерелергә мөмкин.»; Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук чeltәр басмасыннан файдаланырга хокуклы. Рәсми чeltәр басмасында муниципаль хокукый актның тулы тексты басылып чыккан (урнаштырган) очракта, басма басмада аңа күләмле график һәм таблич күшымталар китерелергә мөмкин.»;

27. Уставның 81 статьяның 1 пункттында "жирлек" сүзләреннән соң «(жирлек составына көрүче торак пункт)" сүзләрен өстәргә»;

28. Уставның 81 статьясындагы 2 пункттын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарга бер тапкыр бирелә торган туләүләрне кертү һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенең 4.1 пункттында каралган очракларда гражданнар жыенында хәл ителә.»;

29. Уставның 86 статьясындагы 3 пункттында икенче тәкъдимнән тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук авыл жирлеке Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм законнары нигезләмәләрен әлеге уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәту рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очракта, гражданнарың аның фикер алышуында катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка иғълан итү) таләп ителми.»;

30. 88 статьяның 3 пункттын тубәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Әлеге Уставка кертелгән һәм жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр, жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр бүлешү (әлеге Уставны федераль законнарга туры китерү очракларыннан тыш, шулай ук вәкаләтләрне, вәкаләтләр срокын, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларын сайлау тәртибен үзгәртү очракларыннан тыш), әлеге үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актны кабул иткән жирлек Советы вәкаләтләре срокы чыкканнан соң үз көченә керә...».

31. Уставның 88 статьясына тубәндәге эчтәлекле 4 һәм 5 пунктлары белән тулыландырыла:

«4. Жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр муниципаль хокукый акт тарафыннан кертелә, ул рәсмиләштерелергә мөмкин:

1) жирлек Советы рәисе вәкаләтләрен башкаручы, авыл жирлеге башлыгы имзалаган авыл жирлеге Советы карары белән,

2) жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән һәм жирлек башлыгы күл куйган аерым норматив хокукий акт белән. Бу очракта әлеге хокукий актта жирлек Советының аны кабул итү турындагы каарының реквизитлары куела. Советның мондый каарына авыл жирлеге Уставына көртөлә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр көртү рәхсәт ителми.

5. Жирлек Уставын яңа редакциядә бәян итү жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр көртү турында муниципаль хокукий акт белән рәхсәт ителми. Бу очракта жирлекнең яңа Уставы кабул ителә, ә элек жирлекнең гамәлдәгә Уставы һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр көртү турында муниципаль хокукий актлар жирлекнең яңа Уставы үз көченә көргән көннән үз көчен югалткан дип таныла.».

РАСЛАНГАН

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Арташ авыл
жирлеге Советының 2018 елның 03 нче
августында чыккан 16 номерлы карап
белән

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Уставына кертелә торган
үзгәрешләр һәм өстәмәләр проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу һәм
аның турында фикер алышуда гражданнарның катнашу тәртибе.

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге
Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр проектына тәкъдимнәр
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Советына
тубәндәге адрес буенча кертелә: 422069, ТР, Саба районы, Ике басу Арташ авылы,
Тукай урамы, 61, язма рәвештә Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге
башкарма комитеты секретарена.

Тәкъдимнәр Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында
«Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә тубәндәге адрес буенча:
<http://pravo.tatarstan.ru> халыкка игълан ителгән көннән соң эш көннәрендә 8.00
сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр кабул ителә

2. Ачык тыңлауларда катнашу өчен гаризалар шәхсән яки почта аша
(конвертында «Устав турында фикер алышу» тамгасы белән) тубәндәге адрес
буенча кабул ителә: 422069, ТР, Саба районы, Ике басу Арташ авылы, Тукай
урамы, 61 нче йорт .